

Diabetes-arrest Arbeidshof Antwerpen:

Automatische uitsluiting omwille van gezondheid of handicap in strijd met de antidiscriminatiewet

Een week na de Wereld Diabetes Dag vestigt het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding de aandacht op een belangrijk arrest. Het Antwerpse Arbeidshof heeft op 21 november 2011 beslist dat de medische geschiktheid van kandidaat-havenarbeiders met diabetes type 1 individueel en per functie moet beoordeeld worden. Dit was tot nu toe niet het geval: op basis van een interne richtlijn werden sollicitanten met diabetes type 1 automatisch afgekeurd voor alle functies. Net als het Centrum, oordeelde het Arbeidshof dat deze richtlijn in strijd is met de Antidiscriminatiewet.

“Dit arrest draait niet enkel rond de overwinning van één individu in een specifieke situatie. Het raakt ook aan de circa 30.000 Belgen met diabetes type 1 én aan iedereen die omwille van een ziekte, handicap of fysieke eigenschap automatisch wordt uitgesloten voor een reeks professionele activiteiten. Dit arrest is dan ook van groot belang voor heel wat mensen.”, zegt Jozef De Witte, directeur van het Centrum.

De zaak betreft een vrouw met diabetes type 1 (insulineafhankelijk) die sinds 2004 als magazijnarbeider actief is aan de Antwerpse haven. In 2008 beslist ze zich kandidaat te stellen voor de functie van containermarkeerder. Korte tijd nadien verklaart de arbeidsgeneeskundige dienst haar definitief medisch ongeschikt voor havenarbeid. De vrouw heeft immers diabetes type 1, en volgens een interne richtlijn is men in dat geval automatisch uitgesloten voor alle havenfuncties.

Het Centrum is aanvankelijk geen partij in deze zaak, maar brengt in 2009 wel een advies uit. Daarin wordt gesteld dat de categoriale uitsluiting van kandidaat-havenarbeiders met diabetes type 1 voor om het even welke beroepscategorie aan de haven in strijd is met de Antidiscriminatiewet van 10 mei 2007. Rekening houdend met de moderne medisch-wetenschappelijke opvattingen, kunnen ‘stabiele’ diabetici immers de meeste beroepsactiviteiten uitoefenen zonder dat dit gevaar gaat met een onverantwoord veiligheidsrisico.

Deze argumentatie vond helaas geen gehoor toen de Arbeidsrechtbank zich in 2010 een eerste maal uitsprak over deze zaak. Het Centrum kwam tussen in graad van beroep en werd nu dus samen met de betrokken vrouw door het Arbeidshof in het gelijk gesteld.

Door het arrest van het Arbeidshof wordt zowel de arbeidsgeneeskundige beslissing als de richtlijn zelf nietig verklaard. De vrouw in kwestie krijgt op basis van de Antidiscriminatiewet een schadevergoeding van drie maanden brutoloon en kan zich – net als eventuele andere personen met diabetes – opnieuw kandidaat stellen voor havenarbeid.

“Veiligheid op het werk is een vanzelfsprekende prioriteit, maar men kan niet zomaar een ganse categorie mensen uitsluiten van alle functies binnen een sector of bedrijf. Bij de beoordeling van eventuele risico's moet men rekening houden met de individuele capaciteiten, het concrete takenpakket en de reële werkcontext. Of anders gezegd: rechtvaardig en individueel oordelen in plaats van grofweg en categoriek veroordelen.”, besluit Jozef De Witte.

Dat bovenstaande zaak geen alleenstaand geval is, illustreren onderstaande recente dossiers:

In een zeer recent dossier, werd een criminoloog uitgesloten voor alle functies binnen de politie, omwille van zijn epilepsie.

In 2011 ontving het Centrum een melding van een vrouw die gesolliciteerd had voor een opleiding als commissaris bij de federale politie. De vrouw behaalde meer dan behoorlijke resultaten maar werd niet toegelaten tot de volgende selectieprocedure omdat ze een ex-kankerpatiënte was, en de termijn van twee jaar tussen het einde van de behandeling en de tests nog niet verstreken was. Men beriep zich hierbij op een ministerieel besluit waarin deze minimumtermijn was vastgelegd. Vandaag werkt de Federale politie samen met de Vlaamse Liga tegen Kanker om deze voorwaarden aan te passen.

In 2011 ontving het Centrum een melding van een man die van plan was te solliciteren voor een betrekking als buschauffeur bij de TEC. Hij heeft hier van afgezien nadat hij kennis nam van de algemene aanwervingsvoorwaarde die een BMI lager dan 30 voorschrijft. Gelijkaardige meldingen werden gemaakt bij het Centrum m.b.t. de aanwervingsvoorwaarden bij De Lijn.

Isabelle Demeester